

T.C.
FIRAT KALKINMA AJANSI
Elazığ Yatırım Destek Ofisi

ELAZIĞ İLİ YATIRIM DESTEK VE TANITIM STRATEJİSİ
(**TASLAKTIR**)

Aralık 2016

İçindekiler

1. BÖLÜM	1
1.1. MEVCUT DURUM	1
1.1.1. İlın Nüfusu ve Sosyolojik Durumu	1
1.1.2. İlın Sosyal Yapısı	1
1.1.3. İlın Ekonomisi	2
1.2. SORUN ALANLARI	8
1.2.1. Hâlihazırda Yaşanılan Sorunlar	8
1.2.1.2. Tablo	15
1.2.2. Strateji Döneminde Yaşanması Muhtemel Sorunlar (Riskler)	15
1.3. HEDEFLER	16
1.3.1. Açıklamalar	16
1.3.2. Tablo	20
2. BÖLÜM: 2017 YILI EYLEM PLANI	21
2.1. AÇIKLAMALAR	21
2.2. TABLO	23

1. BÖLÜM

1.1. MEVCUT DURUM

1.1.1. İlin Nüfusu ve Sosyolojik Durumu

9151 km² yüzölçümü ile Doğu Anadolu Bölgesi Yukarı Fırat Bölümü'nde yer alan Elazığ İli'nin batısında Malatya, doğusunda Bingöl, kuzeyinde Tunceli ve güneyinde Diyarbakır illeri bulunmaktadır. İlin merkez ilçe dâhil 11 ilçesi bulunmaktadır. 2015 ADNKS verilerine göre ilin toplam nüfusu 574.304'tür.

2015 ADNKS verilerine göre Türkiye'de Elazığ nüfusuna kayıtlı toplam 885.193 kişi yaşamaktadır. Bu nüfusun yaklaşık % 53'ü Elazığ'da yaşamaktadır. Elazıglılar genel olarak sanayinin geliştiği illere göç etmişlerdir. Bu da ilde işsizlik probleminin olduğunu ortaya koymaktadır.

1.1.2. İlin Sosyal Yapısı

Elazığ İli tarihten beri bölgenin ekonomik ve sosyal anlamda en önemli illerinden biri olagelmıştır. Kültürel anlamda zengin bir geleneğe sahip olan Elazığ bölgede bir cazibe merkezi halindedir. T.C. Kalkınma Bakanlığı tarafından 2011 yılında yapılan "İllerin ve Bölgelerin Sosyo-Ekonomik Gelişmişlik Sıralaması Araştırması" çalışmasına göre Elazığ Türkiye'de 39., Doğu Anadolu Bölgesi'nde ise 1. en gelişmiş il olarak belirlenmiştir.

2013 verilerine göre ilin işsizlik oranı % 7,8 olarak Türkiye genelinin altında kalmıştır. İşgücüne katılma oranı ve istihdam oranı verileri de Türkiye genelinin üzerinde olmuştur.

Tablo 1: Elazığ İşgücü İstatistikleri (TÜİK 2013)

İstihdam Oranı	48,9
İşgücüne Katılım Oranı	53,1
İşsizlik Oranı	7,8

Ancak bu oranların ülke ortalamasından daha olumlu olması ilde işsizlik problemi olmadığı yanılsaması yaratmamalıdır. İşsiz kalan insanlar ilden göç etmeyi tercih ettikleri için, ilin nüfusu son yıllarda artış trendi göstermemekte ve istihdam oranlarında yanıltıcı olumlu verilerin ortaya çıkmasına sebep olmaktadır.

İl sosyal alanda son yıllarda çok büyük gelişmeler göstermiştir. İlin yeni gelişim alanı olan Ataşehir Mahallesi ve Cumhuriyet Mahallesi’nde açılan yeni kafe-restoranlar, Malatya Caddesi’nin çehresini değiştirmiş ve modern bir yaşam alanı görünümüne kavuşmasını sağlamıştır. İlin bölgenin ticaret anlamında cazibe merkezi haline gelmesi, ildeki sosyal imkânların da gelişmesini beraberinde getirmiştir. Forbes Dergisinin yapmış olduğu “Yaşamak ve Çalışmak için En İyi Şehirler” araştırmasına göre Elazığ 19. sırada yer almıştır. İlin ticari merkezleri çevre illere de hizmet veren bir yapıdadır.

İlde, 2014 TÜİK verilerine göre 5 adet tiyatro salonuna toplam 33.105 seyirci giderken, 5 adet sinemaya ise toplam 210.936 seyirci gitmiştir.

1.1.3.İlin Ekonomisi

TRB1 Bölgesi’nde sektörlerin gayri safi katma değer içindeki payları aşağıdaki tabloda verilmiştir. Tablodan da görüleceği üzere, bölge Türkiye ortalamasına nispetle daha çok tarıma dayalı ve daha az sanayisi gelişmiş bir yapıdadır. Ancak bölgenin gelişmiş iki ilinden biri olan Elazığ’ın sanayi anlamında gelişme potansiyeli, altyapı, insan kaynağı, girişimcilik kültürü bağlamında yüksektir.

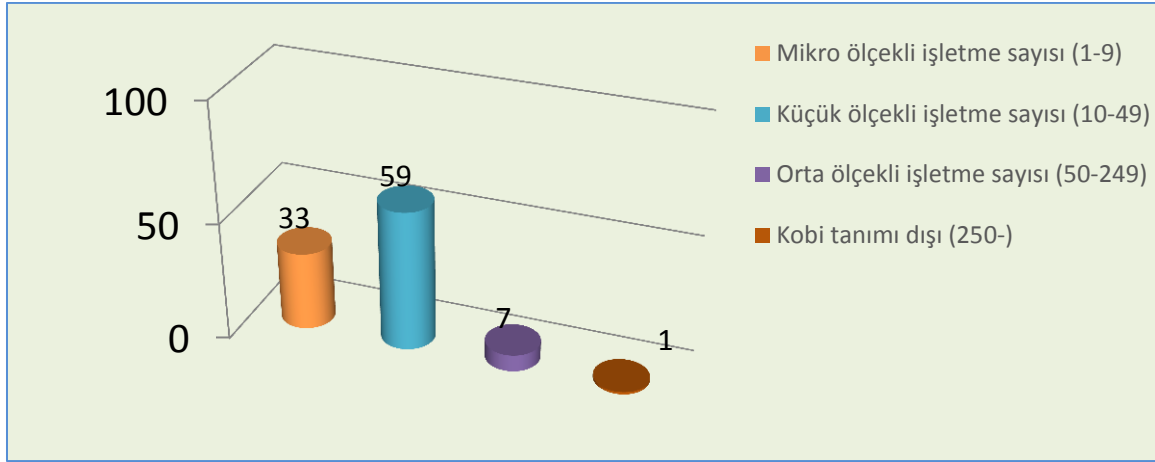
Tablo 2: Sektörlerin Gayrisafi Yurtiçi Hasıla İçindeki Payları

	Tarım	Sanayi	Hizmetler
Elazığ	9,40%	25,67%	64,93%

TÜİK-2014

TÜİK’in 2014 il Bazlı Gayrisafi Yurtiçi Hasıla (GSYH) rakamlarına göre ilimizin toplam GSYH değerinin ülkenin toplam GSYH’si içindeki payı % 0,47’dir. Ayrıca ilimizde kişi başı GSYH **7749** \$ olup, ilimiz 81 il içerisinde 54.sırada yer almaktadır.

Grafik 1: İstihdama Göre İşletme Dağılımları (Elazığ TSO, 2016)

2016 Elazığ TSO kapasite raporları verilerine göre ilde en fazla istihdamı küçük ölçekli işletmeler sağlamaktadır. İlin ekonomisine yön veren sektörler genel olarak, madencilik, gıda, plastik ve ambalaj, döküm ve ana metal sanayi, mobilya, yapı malzemeleri, hayvancılık, su ürünleri, meyvecilik ve turizm olarak ortaya çıkmaktadır.

1.1.3.1. Sanayi ve Ticaret Altyapısı

İlin sanayisi, büyük çoğunlukla küçük ve orta ölçekli işletmelerden oluşmaktadır. Maden ve metal sanayiinin Elazığ sanayisindeki payı oldukça yüksektir. Bunun yanı sıra; su ürünleri, gıda ürünleri ve içecek imalatı, tekstil ve mobilya gibi değişik sektörlerde de faaliyet gösterilmektedir. Bu durum, ilin ihracat durumuna da yansımakta ve sanayinin çeşitliliği açısından olumlu bir gelişme olarak görülmektedir.

İlde bulunan toplam 136 parselden oluşan Organize Sanayi Bölgesi, içinden geçen demiryolu ve yükleme merkezi ve havalimanına yakınlığıyla yatırımcılar için avantajlı bir konumda bulunmaktadır. 20 farklı sektörde yatırımcı barındıran Elazığ OSB ile ilgili veriler aşağıdaki gibidir

Tablo 3: Elazığ OSB İstatistikleri

İşletme Sayısı	Adet	Parsel Adeti	Alan (m2)
Faaliyette	104	112	1.867.243
İnşaat Halinde	12	12	194.195
Proje Halinde	11	12	144.501
Toplam	127	136	2.205.959

İlde aynı zamanda bir Hayvan Ürünleri İhtisas OSB bulunmaktadır. İle bir adet Enerji İhtisas Endüstri Bölgesi kurulması da planlanmaktadır, söz konusu alan ile ilgili Bilim, Sanayi ve Teknoloji Bakanlığına başvuru yapılmıştır. İlde 1 adet İŞGEM bulunmaktadır. Ayrıca inşaatı devam eden ve 2017 yılının son aylarında açılması beklenen bir İŞGEM daha mevcuttur. Faaliyette olan İŞGEM’de toplamda 31 işlik bulunmakta ve bunun 25’i faaliyet halindedir.

İlde ayrıca Fırat Üniversitesi bünyesinde bir teknokent bulunmaktadır. Teknokentin ilk aşamasında 44 işlik bulunmaktadır, ikinci aşamasında ise 66 işlik yer almaktadır.

İlin sanayi altyapısı bölgeye göre nispeten gelişmiş durumdadır. İldeki girişimcilik kültürü, 41 yıldır ilde eğitim veren Fırat Üniversitesi’nin sanayiye yönelik insan yetiştirme kapasitesi, ilin doğuyu batıya bağlayan jeoekonomik bir konumda bulunması, ilin sanayi alanında gelişme potansiyelinin yüksek olmasını sağlamaktadır.

2010-2015 yılları arasında ilde 1704 marka, 74 patent, 18 faydalı model ve 25 tasarım başvurusu yapılmıştır. TRB1 bölgesinden yapılan sınai mülkiyet başvurularının % 43’ü Elazığ’dan yapılmıştır. Bu da ilin bölgenin sanayi anlamında gelişme potansiyeline sahip önemli illerinden biri olduğunu ortaya koymaktadır. Ancak Türkiye geneli ile kıyaslandığında sınai mülkiyet başvuruları açısından il potansiyelinin altında görünmektedir. Önümüzdeki yıllarda bu alanda önemli gelişmeler kaydedilmesi beklenmektedir.

1.1.3.2. Tarım ve Hayvancılık

Tarım ve hayvancılık sektörü ilin ekonomisine yön veren en önemli sektörlerdendir. Bitkisel üretim anlamında ilin son 5 yıla ait istatistiki verileri aşağıdaki tablodadır. Tabloda da görüldüğü üzere ildeki tarımsal arazinin çok büyük bir kısmı tahılların yetiştirilmesi için kullanılmaktadır. Tahıl dışındaki tarımsal alanlar toplam tarımsal alanın ancak % 20’sine tekabül etmektedir. Su kaynakları konusunda zengin bir coğrafyada bulunan ilde, meyvecilik ve sebzeçilik sektörlerinin gelişme potansiyeli yüksektir. Ancak bu sektörlerin gelişmesi için sulama ile ilgili problemlerin yapılacak yatırımlarla ortadan kaldırılması gerekmektedir.

Tablo 4: Elazığ Bitkisel Üretim Alanları Verileri

Yıl	Toplam Alan	Tahıllar ve Diğer Bitkisel Ürünlerin Ekili Alanı	Nadas Alanı	Sebze Bahçeleri Alanı	Meyve Bahçeleri Alanı	Süs Bitkileri Alanı
2011	1.507.464,60	1.045.531,00	172.537,00	57.187,00	232.151,00	59,00
2012	1.576.518,64	1.093.212,00	189.910,00	59.449,00	233.889,00	59,00
2013	1.572.733,00	1.031.029,00	242.031,00	61.281,00	238.254,00	138,00
2014	1.568.798,26	1.065.710,00	199.957,00	58.811,00	244.182,00	138,00
2015	1.591.628,26	1.026.609,00	248.992,00	59.806,00	256.083,00	138,00

TÜİK

Not: Alanlar dekar birimindedir.

Meyvecilik alanında ilde, üzüm, kayısı, çilek, armut, dut, elma, kiraz ve erik gibi meyveler ön plana çıkmaktadır. İlde en fazla üretilen meyve olan üzümün özellikle şarap üretiminde kullanılan Öküzgözü ve Boğazkere çeşitleri dünya çapında üne sahiptir. Öküzgözü üzümünün TPE tarafından coğrafi işaret tescili yapılmıştır. Boğazkere üzümünün coğrafi işaret tescili için başvuru yapılmış ve TPE tarafından başvurusu kabul edilmiştir.

İlde meyvecilik sektörü gelişme potansiyeline sahip durumdadır. Sektörün mevcut durumu hâlihazırda bunu desteklemektedir. İlde üretilen meyvelerin Türkiye'deki üretime oranlarına bakıldığında oldukça olumlu veriler göze çarpmaktadır. Örneğin, ülkede üretilen şaraplık üzümün % 9'u, toplam üzümün ise yaklaşık % 4'ü Elazığ'da üretilmektedir. Bu verilerin, sulama ile ilgili sorunlar ortadan kalktıktan sonra daha da üst seviyelere ulaşma potansiyeli yüksektir.

İlde üretimi en çok yapılan sebzeler arasında, domates, kavun, karpuz, biber, soğan, hıyar, fasulye ve patlıcan öne çıkmaktadır.

Meyvecilik sektöründe olduğu gibi sebzecilik alanında da ilin potansiyeli yüksek ancak sulama ile ilgili sıkıntıların ortadan kalkmasına bağlıdır.

İl hayvancılık açısından yüksek potansiyele sahiptir. İlde geçmişten gelen özellikle büyükbaş yetiştiriciliği konusunda bir kültür bulunmaktadır. Hayvancılığın belirli bir potansiyele sahip olması sebebiyle ilde Hayvan Ürünleri İhtisas OSB kurulmuştur. İlde son yıllarda TKDK'nın

verdiği desteklerin de etkisiyle kanatlı hayvancılık alanında da önemli ilerlemeler kaydedilmiştir. Etrafı baraj gölleriyle çevrili olan ilde, alabalık sektörü Türkiye’de birinci sırada yer alacak şekilde gelişmiştir.

Elazığ’da toplam kanatlı hayvan sayısı 5 yılda yaklaşık 2 katına çıkmıştır. Banvit firmasının Elazığ’a yatırımından sonra TKDK destekleri ile ilde sektörde bir kümelenme olduğu gözlemlenmektedir. İldeki yatırımcılarla yapılan görüşmeler neticesinde önümüzdeki yıllarda bu artışın devam edeceği gözlemlenmiştir.

Elazığ alabalık üretiminde Türkiye’de ilk sıradadır. Etrafı baraj gölleriyle çevrili olan ilin alabalık üretimi için çok elverişli bir coğrafyası bulunmaktadır. İlin 2009 yılında 5500 ton olan alabalık üretimi 2015 yılında 14400 tona ulaşarak yaklaşık 3 kat artış göstermiştir.

1.1.3.3. Turizm

Elazığ turistik açıdan tarihi ve doğal birçok zenginliğe sahiptir. İlde turizm sektörü açısından değerlendirilebilecek Tarihi Harput Şehri, Sivrice Hazar Gölü, Hazar Baba Kayak Merkezi, Karakoçan Golan Kaplıcası, Keban Barajı ve Gölü gibi birçok tarihi ve doğal değer bulunmaktadır. Tarihi MÖ. 10. yüzyıla dayanan Harput’ta Urartu, Artuklu, Selçuklu ve Osmanlı devirlerine ait birçok tarihi eser bulunmaktadır. Ayrıca bölge halkının inancına göre manevi bir değeri de olan tarihi şehirde birçok evliyanın türbesi bulunmakta ve dini günlerde yoğun ziyaretçi akınına uğramaktadır. Ancak ildeki turizm altyapısının yetersizliği ve tanıtımdaki eksikliklerden dolayı ile gelen turist sayısı potansiyelin çok altında gerçekleşmektedir. İle gelen turist sayıları aşağıdaki tabloda gösterilmiştir.

Tablo 6: Elazığ’a Gelen Turist Sayıları

Yıl	Yerli	Yabancı	Toplam
2010	68.553	1.276	69.829
2011	95.911	2.498	98.409
2012	97.451	2.563	100.014
2013	98.275	2.631	100.906
2014	147.241	5.835	153.076
2015	130.093	3.478	133.571

Elazığ Kültür ve Turizm İl Müdürlüğü

1.1.3.4. Dış Ticaret

2016 TİM verilerine göre Elazığ, yapılan ihracata göre Türkiye’de 32. sıradadır. Bu durum ilin dış ticaret alanında zayıf olduğunu ortaya koymaktadır. Elazığ’da 2016 yılında toplam 248.002.270 \$ ihracat, 47.091.947 \$ ithalat yapılmıştır. Ancak ilin Ortadoğu pazarına yakın oluşu, karayolu, demiryolu ve havayolu altyapısı açısından gelişmiş olması, Gümrük Müdürlüğü’nün faaliyete başlamış olması gibi sebeplerden dolayı önümüzdeki yıllarda dış ticaret hacminde ciddi artışlar kaydedileceği gözlemlenmektedir. İlde en fazla ihracat yapılan sektör madencilik olarak öne çıkmaktadır. İthalatı en çok yapılan ürünler ise elektronik cihazlar ve üretimde kullanılan hammaddeler olarak öne çıkmaktadır.

1.1.3.5. Ulaşım

Elazığ ulaşım açısından Doğu Anadolu Bölgesi’nin en önemli kavşak noktalarından biridir. Güneydoğu Anadolu Bölgesi ve Doğu Anadolu Bölgesi’ni ülkenin batı ve kuzey bölgelerine bağlayan karayolu kavşağı olan Elazığ’da bulunan toplam 827 km devlet yolunun 330 km’si bölünmüş yoldur. Elazığ il sınırları içinde ayrıca 288 km’lik demiryolu ağı bulunmaktadır. Forbes Dergisinin yaptığı araştırmaya göre Elazığ 81 il içerisinde “Erişilebilirlik” bakımından 20. Sırada yer almaktadır.

Havayolu taşımacılığı noktasında son yıllarda çok ciddi mesafe kaydeden Elazığ’da havalimanının yeni pist ve yeni terminalinin açılmasıyla il bölgede havayolu merkezi noktasına ulaşmıştır. 1940 yılında askeri amaçlı, 1960 yılında ise sivil amaçlı kullanıma açılan Elazığ Havalimanı 1996 yılında gece uçuşlarına da açılmıştır. Uluslararası standartlarda olan 3000x45 m uzunluğundaki yeni pistin ve yeni terminal binasının açılmasıyla 300.000 civarında olan yolcu sayısı 1.000.000’u aşmıştır. Elazığ Havalimanı, TRB1 Bölgesi’nde bulunan 3 havalimanı arasında en çok yolcu trafiğine sahip olması ile bölgesel bir havalimanı haline gelmiştir. Bölgedeki havalimanları ile ilgili istatistiki veriler aşağıdaki tabloda sunulmuştur.

Tablo 7: TRB1 Havalimanları İstatistikleri

	Tüm Uçak		Ticari Uçak		Yolcu		Yük (Ton)	
	2015	2016	2015	2016	2015	2016	2015	2016
Elazığ	7.094	7.428	6.399	6.737	958.169	1.021.703	8.750	9.180
Malatya	7.078	6.542	5.024	5.126	767.453	789.726	6.994	6.432
Bingöl	1.235	1.367	1.072	1.192	135.864	156.305	1.361	1.487

1.2. SORUN ALANLARI

1.2.1. Hâlihazırda Yaşanılan Sorunlar

1.2.1.1. Açıklamalar

Elazığ İli'nin hâlihazırda karşı karşıya kaldığı sorunların, ildeki ilgili kamu kurumları, sivil toplum kuruluşları ve işletmelerle yapılan görüşmeler sonucunda aşağıda detayları verilen başlıklardan oluştuğu ortaya çıkmıştır.

➤ Göç Sorunu

Göç, Elazığ'ın en temel sorunlarından biri olma özelliğini yıllardır sürdürmektedir. İldeki göç sorunu; ilçelerden merkez ilçeye olan göç, ilin dışarıya verdiği göç ve ilin dışarıdan aldığı göç olarak üç kısımda incelenmelidir.

2015 ADNKS verilerine göre ilin toplam nüfusu 574.304'tür. İl nüfusunun yaklaşık % 74'ü Merkez İlçe'de yaşamaktadır. İlin ilçeleri genel olarak düşük nüfuslara sahip olmalarıyla beraber nüfus bakımından küçülme de yaşamaktadırlar.

Tablo 8: Elazığ İlçelerinin Yıllara Göre Nüfusları ve Nüfus Artış Hızları

	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	Ort Artış Hızı
MERKEZ	385.167	391.811	400.640	406.300	398.108	412.220	424.870	
<i>Artış Hızı</i>	2,57%	1,72%	2,25%	1,41%	-2,02%	3,54%	3,07%	1,79%
ALACAKAYA	8.052	7.899	7.517	7.320	7.154	6.885	6.524	
<i>Artış Hızı</i>	-4,28%	-1,90%	-4,84%	-2,62%	-2,27%	-3,76%	-5,24%	-3,56%
ARICAK	16.039	15.652	15.395	15.512	15.691	15.306	14.851	
<i>Artış Hızı</i>	-5,30%	-2,41%	-1,64%	0,76%	1,15%	-2,45%	-2,97%	-1,84%
AĞIN	2.866	2.863	2.801	2.721	2.873	2.819	2.650	
<i>Artış Hızı</i>	-3,76%	-0,10%	-2,17%	-2,86%	5,59%	-1,88%	-6,00%	-1,60%
BASKİL	16.800	15.485	14.490	14.400	17.361	14.466	12.981	
<i>Artış Hızı</i>	-7,80%	-7,83%	-6,43%	-0,62%	20,56%	-16,68%	-10,27%	-4,15%
KARAKOÇAN	29.061	29.488	29.022	28.743	29.061	28.884	28.075	
<i>Artış Hızı</i>	-4,21%	1,47%	-1,58%	-0,96%	1,11%	-0,61%	-2,80%	-1,08%
KEBAN	7.376	6.915	6.641	6.579	8.132	7.031	6.472	
<i>Artış Hızı</i>	-2,70%	-6,25%	-3,96%	-0,93%	23,61%	-13,54%	-7,95%	-1,68%
KOVANCILAR	38.948	38.764	39.488	39.906	40.094	39.790	39.341	
<i>Artış Hızı</i>	2,59%	-0,47%	1,87%	1,06%	0,47%	-0,76%	-1,13%	0,52%
MADEN	14.903	13.735	13.197	12.360	15.665	12.460	11.543	
<i>Artış Hızı</i>	-9,39%	-7,84%	-3,92%	-6,34%	26,74%	-20,46%	-7,36%	-4,08%
PALU	21.795	20.772	20.509	20.377	23.066	20.035	18.922	
<i>Artış Hızı</i>	-4,11%	-4,69%	-1,27%	-0,64%	13,20%	-13,14%	-5,56%	-2,32%
SİVRİCE	9.660	9.262	8.856	8.485	11.034	8.857	8.075	
<i>Artış Hızı</i>	-7,29%	-4,12%	-4,38%	-4,19%	30,04%	-19,73%	-8,83%	-2,64%
TOPLAM	550.667	552.646	558.556	562.703	568.240	568.752	574.304	
<i>Artış Hızı</i>	0,57%	0,36%	1,07%	0,74%	0,98%	0,09%	0,98%	0,68%

Tabloda da görüldüğü üzere ilin nüfusundaki artış sadece merkez ilçedeki artıştan kaynaklanmaktadır. Merkez ilçe dışındaki ilçelerde çok ciddi nüfus azalışı gözlemlenmektedir. Bunun sebebi, ilçelerin ekonomik ve ticari altyapılarının gelişmemiş olması ve şehir merkezinin yüksek bir çekim merkezi haline gelmesidir. İlçelerden il merkezine doğru olan göçün ağırlıklı kısmını genç işgücü oluşturmaktadır. Kırsal kesimden merkez ilçeye genç işgücünün kayması, tarım sektöründe insan kaynağı sıkıntısı oluşturmakla beraber merkez ilçeye de niteliksiz bir göçün gelmesine sebep olmaktadır.

İlin çevresindeki nispeten az gelişmiş ve sanayisi Elazığ’a göre daha az gelişmiş olan komşu illerden aldığı göç de bir sorun olarak ortaya çıkmaktadır. Bu çevre illerden gelen göç niteliksiz bir nüfus artışına ve dolayısıyla işsizliğe sebep olmaktadır. İlde yaşayanların nüfusa kayıtlı olduğu illere bakıldığında bu yoğunlaşma daha açık görülmektedir.

Tablo 9: Elazığ’da Yaşayanların Nüfusa Kayıtlı Oldukları İller

	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015
ELAZIĞ	461.918	463.775	465.837	466.102	466.194	471.045	468.743	467.756
BİNGÖL	19.902	20.494	20.987	21.406	22.109	22.594	23.157	23.683
TUNCELİ	20.300	20.669	21.240	21.390	21.498	21.116	21.385	21.510
DİYARBAKIR	9.874	10.506	10.982	11.632	12.275	12.688	13.107	14.127
MALATYA	4.448	4.724	4.793	4.968	5.497	5.878	6.082	6.752

İle gelen bu göçün yanı sıra, ilin negatif göç oranına sahip olmasına sebep olan ve ilden sanayisi gelişmiş büyükşehirlerle doğru olan göç, ilde kalifiye insan kaynağı sıkıntısı oluşturmaktadır. Bu durum ile yapılacak olan yatırımlarda önemli bir sorun olarak ortaya çıkmaktadır. Elazığ nüfusuna kayıtlı olanların yaşadığı illere bakıldığında büyük sanayi merkezlerine doğru olan göç açıkça görülmektedir.

Tablo 10: Elazığ Nüfusuna Kayıtlı Olanların Yaşadıkları İller

	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015
ELAZIĞ	461.918	463.775	465.837	466.102	466.194	471.045	468.743	467.756
İSTANBUL	126.819	129.847	133.417	137.268	140.071	141.697	145.077	147.654
MALATYA	29.914	30.874	32.160	33.820	34.699	33.189	35.790	37.412
ADANA	31.563	32.096	32.421	32.634	32.946	32.783	32.844	32.813
ANKARA	24.006	24.727	25.699	26.457	27.011	27.906	28.728	29.602
İZMİR	24.873	25.406	26.068	26.372	26.811	27.216	27.912	28.566

➤ *Tarım Arazilerinin Çok Küçük ve Parçalı Olması ve Sulama Sorunları*

Tarım sektörü ilin ekonomisine yön veren en önemli sektörlerden biridir. Ancak sektörün gelişmesine engel olan sorunlar da mevcuttur. Bunların en önemlilerinden biri tarım arazilerinin çok küçük ve parçalı olmasıdır. İldeki tarım arazilerinin % 70’inden fazlası 50 dekarın altında büyüklüğe sahiptir. Toplu tarım arazilerinin bulunmasında yaşanan sıkıntılar büyük ölçekli tarım yatırımlarının önünü tıkayan bir sorun olarak ortaya çıkmaktadır.

Ayrıca ildeki tarım arazilerinin sulama noktasında da sorunları bulunmaktadır. Uluova ve Kuzova'daki sulama sıkıntısı bu ovalardaki tarımsal verimliliği yok denecek kadar az seviyelere indirmiştir. Bu durum hayvancılıkta yem olarak kullanılan yonca, fiğ gibi ürünlerin yetiştirilmesine de sekte vurduğu için hayvancılık sektörü için de bir sorun olarak ortaya çıkmaktadır.

➤ *Ulaşım Maliyetleri*

Elazığ ulaşım imkânları noktasında, karayolu, demiryolu ve havayolu açısından yeterli altyapıya sahip bir il konumundadır. İl, ülkenin doğusuyla batısını birbirine bağlayan ana karayolu üzerinde bulunmaktadır. İl merkezinden geçen demiryolu aynı zamanda Elazığ OSB içerisinde de geçmekte ve OSB içerisinde demiryolu yükleme merkezi de bulunmaktadır. İlde bulunan havalimanı uluslararası statüye sahip olup bölgesel bir hava meydanı olarak hizmet vermektedir. İlin ulaşım açısından avantajlı görünen bu durumuna rağmen, özellikle ticaret ve pazarlama noktasında, büyükşehirlere ve limanlara uzak olması nakliye masraflarını artıran bir unsur olarak ortaya çıkmaktadır. İlin bazı büyükşehirlere ve limanlara olan uzaklığı aşağıdaki tabloda verilmiştir.

Tablo 11: Elazığ'ın Bazı İllere ve Limanlara Olan Uzaklıkları

Yer	Uzaklık (km)
İstanbul	1208
Ankara	755
İzmir	1285
Bursa	1128
Adana	490
Gaziantep	338
Mersin Limanı	562
Trabzon Limanı	512

➤ *Turizm Altyapısının Eksik Olması*

Elazığ turizm sektöründe önemli bir potansiyele sahiptir. Tarih, kültür, doğa ve inanç turizmi alanlarında yüksek potansiyele sahip değerlere sahiptir. Ancak ile gelen turist sayıları incelendiğinde, ilin sahip olduğu bu turistik potansiyelin çok gerisinde kaldığı görülmektedir. 2015 yılında 130.093 yerli, 3.478 yabancı olmak üzere toplam 133.571 turist ili ziyaret etmiştir. İlin turistik zenginliği göz önüne alındığında ili ziyaret eden turist sayılarının

potansiyelin çok altında olduğu görülmektedir. Son yıllarda, bu sorunların çözümü için turizm altyapısı konusunda ciddi ilerlemeler (özellikle konaklama alanındaki ilerlemeler) kaydedilmesine rağmen, ilin turistik değerlerinin tanıtımı, hizmet sektöründeki işletmelerin yetersizliği ve sayıca azlığı, ili içine alan gezi rotalarının azlığı ve tanıtımı noktasında yaşanan sorunlar hâlihazırda devam etmektedir.

➤ *İhracat ve Ticaret Kapasitesinin Düşüklüğü*

Elazığ dış ticaret alanında çok zayıf bir durumdadır. Ülkede yapılan ihracatın yaklaşık binde 2'si, ithalatın ise yaklaşık on binde 3'ü Elazığ'da yapılmaktadır. Aşağıdaki tablodaki oranlardan da görüleceği üzere Elazığ dış ticaret alanında çok zayıf verilere sahiptir.

Tablo 11: Elazığ'ın İhracat ve İthalat Verileri

Yıl	İhracat			İthalat		
	Elazığ	Türkiye	Oran	Elazığ	Türkiye	Oran
2012	53.882.490	137.709.928.700	0,04%	47.393.663	236.545.140.909	0,02%
2013	255.940.920	145.443.260.300	0,18%	25.044.514	251.661.250.110	0,01%
2014	227.892.980	151.292.662.450	0,15%	27.670.789	242.177.117.073	0,01%
2015	168.335.540	133.664.526.880	0,13%	28.106.426	207.234.358.616	0,01%
2016	248.002.270	131.676.179.390	0,19%	47.091.947	180.196.369.738	0,03%
Not: İhracat verileri TİM'den, ithalat verileri TÜİK'den alınmıştır.						

2012 yılında ilin 54 milyon \$ civarında olan ihracatı sonraki yıllarda ani bir yükselişle 200 milyon \$ seviyelerine ulaşmıştır. Bunun sebebi ilde bulunan Eti Krom A.Ş.'nin yaptığı ihracatın 2013 yılından itibaren Elazığ İli'nden gösterilmesidir. Eti Krom A.Ş.'nin yaptığı ihracat ildeki toplam ihracatın yaklaşık % 70'ini oluşturmaktadır.

İlde ihracatın gelişmemesinin iki temel sebebi bulunmaktadır. Bunlardan ilki, katma değeri yüksek, yurtdışına pazarlanabilecek ürünlerin üretiminin yetersiz olmasıdır. Özellikle gelişmiş ülkelere pazarlanacak ürünlerin belirli standartlarda olması ve teknoloji kullanımına bağlı olarak katma değerinin yüksek olması gerekmektedir. İlde son yıllarda yapılan yatırımlarla bu alanda ilerleme kaydedilmiş olmasına rağmen, bu durum bir sorun olarak durmaya devam etmektedir. İhracatın düşük olmasının ikinci temel sebebi ise; ildeki sanayicilerin dış ticaret konusunda yeterli teknik bilgiye sahip olmamalarıdır. İlin bulunduğu konum itibarıyla

özellikle Orta Doğu ve Asya pazarına yakın olması dış ticaret bağlamında bir avantajken, ildeki sanayiciler dış ticaret konusundaki bilgi eksiklikleri nedeniyle ihracata yanaşmamakta, iç pazara yönelmektedir. Bu durum da, ilin dış ticaret hacminin düşük olmasına sebep olan sorunlar arasında yerini almaktadır.

Üretilen ürünlerin pazarlanması ve teşhiri hususlarında ilin ticaret altyapısının yetersiz olduğu görülmektedir. İlde kurulabilecek fuar merkezi ve lojistik merkez gibi yatırımlar bahsi geçen ticaret altyapısı yetersizliği sorununu ortadan kaldırma noktasında etkili olacağı değerlendirilmektedir.

➤ *Nitelikli İşgücü Sorunu*

Elazığ'da yaşanan en önemli sorunlardan biri de nitelikli işgücünde yaşanan yetersizliktir. İldeki sanayicilerle yapılan görüşmelerde kalifiye, alanında uzmanlaşmış, teknik alanlarda eğitime sahip olan nitelikli insan kaynağı konusunda sorunların yaşandığı ortaya çıkmıştır. Elazığ'da 40 yıl önce kurulmuş ve teknik bir üniversite yapısına sahip olan Fırat Üniversitesi'nin varlığına rağmen bu sorunun yaşanmasında, üniversitenin meslek yüksekokullarındaki eğitimle ildeki sanayi yapılanmasının eşleşme ve koordinasyon sorunu göze çarpmaktadır.

➤ *Üniversite – Sanayi İşbirliği Sorunu*

2010 – 2015 yılları arasında Elazığ'da toplam 1.704 marka, 74 patent, 18 faydalı model ve 39 tasarım Türk Patent Enstitüsü tarafından tescil edilmiştir. Söz konusu yıllar arasında Türkiye'de toplam 25.743 patent tescil edilmiştir. Elazığ'da yapılan patent tescillerinin Türkiye'de yapılan patent tescillerine oranı binde 3 gibi düşük bir seviyede kalmıştır. Bunun sebebi, ildeki Ar-Ge çalışmalarının eksikliğidir. İlde 40 yıllık bir geçmişe sahip olan köklü bir üniversitenin olmasına rağmen bu durumun yaşanmasına üniversite ile sanayi arasındaki işbirliğinin yetersiz olması sebep olmaktadır

➤ *Yeraltı Kaynakları Potansiyelinin Ortaya Çıkarılmamış Olması*

Elazığ Doğu Toros orojenik kuşağında yer almaktadır. İl toprakları aynı zamanda Doğu Anadolu Fay Zonu üzerindedir. İlin içinde bulunduğu bu karmaşık jeolojik yapılar, metalik madenler, mermer ve jeotermal kaynaklar noktasında yüksek potansiyelli bir cevherleşme ortaya çıkarmıştır. Bu cevherler başta krom ve mermer olmak üzere, bakır, kurşun, çinko, demir, manganez, şelit, florit ve kireçtaşı olarak sayılabilir. Ülkemizde bulunan krom cevherinin yaklaşık % 45'inin Elazığ'da olduğu tahmin edilmektedir. Ancak, MTA tarafından yapılan çalışmalar sonucunda yüksek yeraltı kaynağı potansiyeline sahip olduğu bilinen

Elazığ'da maden cevherlerinin envanterini ortaya koyacak çalışmalar yeterince yapılmamış ve bu potansiyelin atıl kalması durumu ortaya çıkmıştır. İldeki yüksek yeraltı kaynağı potansiyelinin ilin ekonomisine kazandırılması için öncelikle maden cevherlerinin rezerv miktarlarını ortaya koyacak çalışmaların yapılması gerekmektedir.

➤ *Tanıtım ve Koordinasyon Sorunu*

Elazığ tarihten beri Doğu Anadolu Bölgesi'nin en önemli ekonomi ve cazibe merkezlerinden olmuştur. Elazığ bu potansiyelini günümüze de taşıyabilmiştir. İlde yatırım yapmayı cazip kılacak, gelişmiş sanayi altyapısı, gelişmiş ulaşım ağı, Ortadoğu ve Kafkas pazarlarına yakınlığı, zengin yeraltı kaynakları, verimli tarım alanları, yenilenebilir enerji üretimindeki doğal potansiyeli, modern sosyal hayatı ve zengin turistik değerleri gibi birçok neden bulunmaktadır. Ancak bu faktörlerin etkisi ile oluşması gereken ekonomik potansiyel ilde gözlemlenememektedir. İli cazip kılan bu özelliklerinin tanıtımındaki koordinasyon eksikliği buna sebep olan başlıca sorun olarak ortaya çıkmaktadır. İldeki bu değerleri tanıtmada noktasındaki eksiklikler, ilgili kamu kurumları ve sivil toplum kuruluşlarının tanıtım noktasında eksik ve koordinasyonsuz olmasından kaynaklanmaktadır.

➤ *Yatırım Yeri Sorunu*

Elazığ, yatırım yapmak için cazip özellikleri olmasına rağmen yatırım yeri konusunda sorun yaşayan bir şehirdir. İlde bulunan OSB, İŞGEM ve KSS'lerde doluluk oranı % 90'ın üzerindedir. Bu konuda gelecek dönemde OSB genişleme alanları ve yeni OSB ve KSS'ler kurulması gerekmektedir. İlde güneş enerjisi açısından yüksek potansiyel olmasına rağmen, güneş enerjisi yatırımı yapılabilecek geniş arazilerin az bulunması da başka bir sorun olarak ortaya çıkmaktadır. Bu sorunun da gelecek dönemde kurulması planlanan Enerji İhtisas OSB ile çözülmesi planlanmaktadır. Bu durum ilde yapılacak olan yatırımlar için yer tahsisi konusunda sorun oluşturmaktadır. Tarım sektöründe yaşanan arazilerin çok küçük ve parçalı olması sorunu sanayi yatırımlarında da sorun olarak görülmektedir. Yapısı gereği büyük arazilere ihtiyaç duyan yatırımlarda yer tahsisi hususunun çözümü gün geçtikçe zorlaşmaktadır. Büyük arazi gerektiren yatırımlar için arazi toplulaştırma çalışmaları yeterince yapılmamıştır.

1.2.1.2. Tablo

Tablo 13: Elazığ'da Hâlihazırda Yaşanılan Sorunlar

No	Sorun Alanı	Yaşandığı Sektörler
1	Göç Sorunu	Tarım, Sanayi, Hizmet
2	Tarım Arazilerinin Çok Küçük ve Parçalı Olması ve Sulama Sorunları	Tarım
3	Ulaşım Maliyetleri	Tarım, Sanayi
4	Turizm Altyapısının Eksik Olması	Turizm
5	İhracat ve Ticaret Kapasitesinin Düşüklüğü	Sanayi
6	Nitelikli İşgücü Sorunu	Sanayi, Hizmet
7	Üniversite Sanayi İşbirliği Sorunu	Sanayi, Hizmet
8	Yeraltı Kaynakları Potansiyelinin Ortaya Çıkarılmamış Olması	Madencilik, Sanayi
9	Tanıtım ve Koordinasyon Sorunu	Sanayi, Hizmet, Turizm
10	Yatırım Yeri Sorunu	Sanayi, Tarım

1.2.2. Strateji Döneminde Yaşanması Muhtemel Sorunlar (Riskler)

1.2.2.1. Açıklamalar

İlin yukarıda belirtilen hâlihazırda yaşadığı sorunlara ek olarak, strateji döneminde yaşanması muhtemel sorunlara aşağıda yer verilmiştir.

Girişimci Eksikliği

İlin yatırım için cazip olması, önümüzdeki dönemde bölgeye verilecek olan devlet desteklerinin önemli boyutta artacağı, ilin endüstriyel altyapısı ilde yapılacak olan yatırımların artacağı beklentisini oluşturmaktadır. Ancak ilde bulunan yatırımcıların girişimcilik konusunda zayıf olması durumu strateji döneminde bu artışın beklenenin altında olmasına sebep olabilir.

Bunun yanında ilin yatırım için cazip olan yönlerini tanıtım noktasında ilde bulunan koordinasyon eksikliği, il dışından gelebilecek olan yatırımcıların da beklenen seviyenin altında kalmasına sebep olabilir.

Sürdürülebilirlik Sorunu

Gelecek dönemde ilin devlet destekleri noktasında çok cazip hale geleceği açıktır. Cazibe Merkezleri Programı kapsamında olan Elazığ'ın bölgenin en önemli ekonomik merkezlerinden biri olması sebebiyle, söz konusu devlet desteklerinin de artışıyla, strateji döneminde yüksek miktarda yatırım alması beklenmektedir. Ancak yapılacak olan yatırımların fizibilitelerinin yapılmaması veya eksik yapılması, pazar sorunları, nitelikli işgücü sorunları gibi sorunlardan dolayı sürdürülebilirlik sorunuyla karşı karşıya kalması muhtemeldir. Bu durumun sonunda atıl yatırımlar ve kaynakların verimli kullanılamaması gibi sonuçlar ortaya çıkabilir. Ayrıca mevcut işletmelerin kurumsallaşma, finansal okuryazarlık ve insan kaynakları yönetimi hususlarında kapasitelerinin düşük olduğu ve işletmedeki işleyişin işletme sahipleri ve aile mensuplarından oluşan bireylere dayanan bir yönetim anlayışı ile yürütüldüğü görülmektedir. Bu durum mevcut işletmelerin sürdürülebilirliğini olumsuz etkilemektedir.

1.2.2.2. Tablo

Tablo 22: Elazığ'da Strateji Döneminde Yaşanması Muhtemel Sorunlar (Riskler)

No	Sorun Alanı	Yaşanması Muhtemel Sektörler
1	Girişimci Eksikliği	Tarım, Sanayi, Hizmet
2	Sürdürülebilirlik Sorunu	Tarım, Sanayi, Hizmet

1.3. HEDEFLER

1.3.1. Açıklamalar

Elazığ'ın yatırım ve tanıtım alanındaki 2023 yılına kadar ulaşılması beklenen hedefleri aşağıdaki şekilde tespit edilmiştir.

- **Göç Sorunun Sosyal ve Ekonomik Nedenlerinin Bulunması ve Kırsalda Aktif Nüfusun Artırılması**

İlimizin nüfus verileri incelendiğinde ilçelerden merkez ilçeye, il genelinden dışarıya ve dışarıdan ilimize doğru göçlerin olduğu görülmektedir. Söz konusu toplumsal hareketlerin, sosyal ve ekonomik içeriklerinin ayrıntılı tahlil edilip, göçün nedenlerinin ortaya çıkarılmasına yönelik kapsamlı bir göç çalışmasının yapılması hedeflenmektedir. Bahsi geçen çalışma kapsamında, göçü ilin ekonomik sektörlerine, tarımsal üretime, sosyal yaşama ve

yatırım ortamına etkileri ortaya çıkarılacaktır. Mevcut durum kısmında bahsedilen, il merkezine veya dışarıya göç nedeniyle, nüfus artış hızları negatif olan ilçelerin tarım, sanayi ve turizm altyapılarının güçlendirilmesi hedeflenmektedir. Ayrıca kırsal alanda genç ve aktif nüfusun artırılmasına yönelik, kırsal kalkınmaya yönelik girişimcilerin devlet desteklerinden daha fazla yararlanabilmeleri için ilgili kurumlar ile koordinasyonun sağlanması hedeflenmektedir.

- *Tarımsal Sulama Altyapılarının Geliştirilmesi ve Tarım Arazilerinin Toplulaştırılması*

DSİ 9.Bölge Müdürlüğünden alınan bilgilere göre, ilimizde 104.530 ha sulanan arazi olmak üzere toplam 232.440 ha sulanabilir arazi bulunmaktadır. Strateji döneminde Kuzova 1. Kısım ve Baskil, Maden, Kovancılar, Karakoçan ve Alacakaya ilçelerinde inşaatı devam eden sulama projelerinin tamamlanması hedeflenmektedir. Yine aynı dönemde proje aşamasında olan Elazığ Uluova Rehabilitasyon Projesi, Baskil, Keban, Sivrice ve Merkez İlçe sınırlarında bulunan sulama projelerinin bitirilmesi hedeflenmektedir. Sulama olanaklarının artırılmasına paralel olarak, ilimizin en önemli ovalarından olan Uluova bölgesinde, Karakoçan ve Kovancılar ilçelerinde Arazi Toplulaştırma ve Tarla içi Geliştirme Projesi çalışmalarının tamamlanması hedeflenmektedir.

- *Turizm Altyapısının Geliştirilmesi*

İlimizde turizm değeri olarak öne çıkan Harput, Palu ve Hazar Gölü'nün turizm altyapılarının geliştirilmesi hedeflenmektedir. Harput'ta bulunan tarihi eserlerin restorasyon, restitüsyon çalışmalarının yapılması ve söz konusu eserlerin bulunduğu alanların rekreasyon çalışmalarının tamamlanması hedeflenmektedir. Yine Hazar Gölü'nün konaklama imkânlarının artırılması gerekmektedir. Hazar Gölü'nün etrafında bulunan kamu misafirhanelerinin özel sektöre kiralanması, göl etrafında bulunan arazilerin imar durumlarının netleştirilmesi, Sivrice Belediyesinin atık bertaraf tesisinin kapasitesinin geliştirilmesi hedeflenmektedir. Yine kent merkezinde bulunan Kapalıçarşı, Buğda Meydanı gibi geleneksel ticari alanların, sokak sağlıklılaştırması, dış cephelerinin geliştirilmesi, satış stantlarının geliştirilmesi hedeflenmektedir. Strateji döneminde ilimizde turizm değeri olabilecek, tarihi, doğal, kültürel unsurların altyapı ve üstyapılarının geliştirilmesi ve ilimizi ziyaret edenlerin ilimizde konaklama gün sayılarının artırılması hedeflenmektedir.

- ***İhracat ve Ticaret Kapasitesinin Geliştirilmesi***

Ocak-Aralık 2016 tarihleri arasında Elazığ'da 18 sektörde toplam 248 milyon \$ ihracat yapılmıştır. 2015 yılı aynı dönem rakamları incelendiğinde 2016 yılında ilin ihracatının % 47 artışı görülmektedir. Ancak bu artışın temel nedeninin, Eti-Krom AŞ'nin yaptığı krom ihracatından kaynaklandığı söylenebilir. Krom fiyatlarının dünya genelinde artması ile birlikte krom ihracat rakamları bir önceki seneye göre % 38 artış göstermiştir. Strateji döneminde ilimizde ihracat sektörlerinin 25'e çıkarılması ve ilin toplam ihracat tutarının 1 milyar ABD Dolarına çıkarılması hedeflenmektedir. Bu hedefe yönelik, özel sektörün dış ticaret kapasitesinin artırılması için dış ticaret eğitimleri, firmalara dış ticaret danışmanlığı, sektörel yurtdışı fuarlarına katılım gibi faaliyetlerin düzenlenmesi hedeflenmektedir. Ayrıca ilde ticaret altyapısının geliştirilmesine yönelik olarak fuar merkezi ve lojistik merkez oluşturulmasına ilişkin teknik, idari, mali ve ekonomik imkanların detaylı şekilde araştırılması hedeflenmektedir. Söz konusu araştırma neticesinde irdelenen koşulların uygun çıkması halinde fuar merkezi ve/veya lojistik merkez yatırımlarının yapılması planlanmaktadır.

- ***Sektörel Nitelikli İşgücü Sorununun Çözümü***

İlimizde sanayi ve hizmet sektörlerinin nitelikli işgücü istihdam sorununun çözümü hedeflenmektedir. İlimizde bulunan meslek liseleri, meslek yüksekokulları ve fakülteler ile sektörlerin ihtiyaçlarının eşleşme sorunlarının çözümüne yönelik, öğrencilerin staj faaliyetlerinin etkinliğinin artırılması gerekmektedir. Yine sanayi ve hizmet alanında işgücü ihtiyacının niteliğini ve içeriğini, insan kaynağı yetiştiren üniversite ve teknik liselere aktaracak bir platformun kurulması ve kurul marifeti ile üniversite ve meslek liselerinde kariyer günleri düzenlenmesi hedeflenmektedir.

- ***Üniversite – Sanayi İşbirliğinin Geliştirilmesi***

Mühendislik ve diğer temel fen ve sosyal bilim alanında 40 yıllık bir deneyime sahip olan Fırat Üniversitesi ile sanayi firmaları arasındaki işbirliğinin geliştirilmesi, sanayi ile ortak proje sayılarının artırılması hedeflenmektedir. Bu hedef kapsamında üniversitenin akademik bilgilerinin sanayicilerin fikirlerini geliştirmesi ve ilimizdeki fikri sınai haklar ile ilgili yapılan başvuruların strateji döneminde 5 katına çıkarılması hedeflenmektedir. Ayrıca akademisyenlerin TÜBİTAK projeleri kapsamında yürüttükleri projeler sonucunda ortaya çıkan ürünlerin ticarileştirilmesi konusunda sıkıntı yaşadıkları ve bu nedenle proje sonrası Fırat Teknokent'te kurulan firmaların kapandığı görülmektedir. Söz konusu projeler sonrasında ortaya çıkan ürünlerin, üretimi, pazarlanması ve sürdürülebildiğinin sağlanması amacıyla akademisyenler ile sanayiciler arasında işbirliğinin artırılması hedeflenmektedir.

- *Yeraltı Kaynakları Potansiyelinin Ortaya Çıkarılması*

Elazığ, yeraltı kaynakları bakımından zengin bir potansiyele sahiptir. Ancak söz konusu potansiyeli gösteren, ilin maden varlığını belirten bir envanter bulunmamaktadır. Strateji döneminde, ilimizdeki maden, jeotermal ve diğer yeraltı kaynakları varlığını gösteren bir envanterin hazırlanması hedeflenmektedir. Karakoçan ve Sivrice ilçeleri başta olmak üzere jeotermal potansiyeli bulunan yerlerde sondaj çalışmalarının yapılması hedeflenmektedir.

- *İlin Yatırım ve Turizm Alanında Tanıtımının Etkin Bir Şekilde Yapılması*

İlimize yeni yatırımlar kazandırılmasına yönelik, yurtiçi ve yurtdışında ilimizin yatırım ortamının etkin bir şekilde tanıtılması hedeflenmektedir. Bu etkinlikler kapsamında yurtiçi ve yurtdışında bulunan sivil toplum örgütleri ve iş dünyasının diğer temsilcileri ile işbirlikleri kurulacaktır. Ayrıca ilimizin marka değeri olan, Boğazkere Üzümü, Orcik, Ağın Leblebisi, Şavak Tulum Peyniri gibi ürünlerinin tanıtımına yönelik yürütülen coğrafi işaret tescil işlemlerinin tamamlanması hedeflenmektedir. İlimizde turizm alanında tanıtılmasına yönelik info turlarının yapılması hedeflenmektedir. İlimizdeki turizm destinasyonlarının, Malatya (Darende, Arapkir, Levent Vadisi) Erzincan (Kemaliye), Adıyaman (Nemrut Milli Parkı) Tunceli (Munzur Milli Parkı) illerindeki destinasyonları içerecek Yukarı Fırat Turizm Rotasına dönüştürülmesi için komşu iller ile koordinasyon faaliyetleri yürütülecektir. Ayrıca ilde bulunan turizm sivil toplum örgütleri ile birlikte, kamu ve özel kesim ile uluslararası turizm fuarlarında ilimiz tanıtılacaktır.

- *Yatırım Altyapılarının Geliştirilmesi*

İlimizde bulunan Karma OSB, Hayvan Ürünleri İhtisas OSB, KSS'ler, Fırat Teknopark, İŞGEM gibi yatırım yerlerine ek olarak, yatırımcıların ihtiyaç duyduğu yeni yatırım yerlerinin oluşturulması ve mevcut yatırım yerlerinin altyapı ve üstyapılarının geliştirilmesi hedeflenmektedir. Bu kapsamda strateji döneminde, ilimize 2.OSB'nın oluşturulması hedeflenmektedir. Yine güneş enerjisi santrali yatırımları için Kovancılar ilçemizde Enerji İhtisas Endüstri Bölgesi oluşturulmasına ilişkin devam eden sürecin kısa vadede tamamlanması hedeflenmektedir. Elazığ OSB içinde; İŞGEM'lerde süresi dolan işletmeler ve OSB'de üretim tesisi kurmadan önce daha küçük ölçekli bir alanda üretim planlayan sanayiciler için Kuluçka Sanayi Sitesi kurulması hedeflenmektedir. Ayrıca et besiciliği yapan işletmelerin ve et işleme firmalarının canlı hayvan ticaretinin geliştirilmesi kapsamında ilimizde Canlı Hayvan Borsası'nın oluşturulması hedeflenmektedir.

1.3.2.Tablo

No	Hedef	Gösterge
1.1	Göç Sorunun Sosyal ve Ekonomik Nedenlerinin Bulunması ve Kırsalda Üretken Nüfusun Artırılması	Elazığ Göç Analizi Çalışması, İlçe Nüfusları, Kırsaldaki aktif nüfus oranları
1.2	Tarımsal Sulama Altyapılarının Geliştirilmesi ve Tarım Arazilerinin Topplulaştırılması	Tamamlana sulama projeleri, Sulanabilir tarım alanı verileri, Arazi toplulaştırma verileri
1.3	Turizm Altyapısının Geliştirilmesi	Restore edilen tarihi mekan sayısı, turizm alanlarında yapılan altyapı ve üstyapı yatırımlarının sayısı, Elazığ'a gelen turist sayısı, konaklama gün sayısı
1.4	İhracat Kapasitesinin Geliştirilmesi	ihracat miktarı ve ihracat yapılan ülke sayısı, ihraç edilen ürünlerin sayısı, ihracat yapan sektörlerin toplam ihracat içerisindeki payları, düzenlenen ihracat eğitimi ve katılımcı sayısı, katılım sağlanan veya ziyaret edilen yurtdışı fuar sayısı
1.5	Sektörel Nitelikli İşgücü Sorunun Çözümü	Elazığ OSB Firmalarında staj yapan öğrenci sayısı, üniversite ve meslek liselerinde yapılan kariyer günleri sayısı
1.6	Üniversite – Sanayi İşbirliği Sorunu	Marka, patent, faydalı model başvuru sayısı, TÜBİTAK ve Bilim, Sanayi ve Teknoloji Bakanlığına yapılan proje sayısı, Fırat Teknokent'te açılan ve kapan firma sayısı
1.7	Yeraltı Kaynakları Potansiyelinin Ortaya Çıkarılmamış Olması	Elazığ Yeraltı Kaynakları Envanter Çalışması, Jeotermal kaynakların tespitine yönelik yapılan sondaj çalışması sayısı
1.8	İlin Yatırım ve Turizm Alanında Tanıtımının Etkin Bir Şekilde Yapılması	Tanıtım Toplantıları, Tanıtım Materyalleri, Katılım Sağlanan ve Ziyaret edilen fuarlar, Coğrafi işaret Tescil Başvuruları
1.9.	Yatırım Altyapılarının Geliştirilmesi	Yene yatırım alanları, OSB'lerdeki boş parsel durumu, Altyapı Çalışmaları, Yatırım Alanları Hizmet Birim Sayıları

2. BÖLÜM: 2017 YILI EYLEM PLANI

2.1. AÇIKLAMALAR

2017 yılında çalışmada belirtilen sorunların çözümüne ve bahsi geçen hedeflerin gerçekleşmesine yönelik faaliyetler planlanmaktadır. Bu kapsamda Elazığ'da 2017 yılında yatırım yeri ve altyapıları, ihracat, işgücü, tanıtım ve mevcut işletmelerinin kapasitelerinin geliştirilmesi gibi konulara odaklanılması planlanmaktadır.

2017 yılında Elazığ'ın da içinde olduğu 23 ilde Cazibe Merkezleri Programı (CMP) uygulanacaktır. Program kapsamında yatırımcılara bedelsiz yer tahsis, anahtar teslim fabrika, faizsiz yatırım kredisi ve faiz indirimli işletme kredisi destekleri verilecektir. Eylem Planı süresinde, söz konusu programın yurtiçi ve yurtdışındaki yatırımcılara tanıtılması, Elazığ'ın yatırım ortamının avantajlarının yatırımcılara sunulması planlanmaktadır.

Cazibe Merkezleri Programının uygulanmaya başlaması ile birlikte ilimizde mevcut OSB'lerdeki doluluk oranlarının yaklaşık % 90'ların üzerine çıkması beklenmektedir. Bu sebeple ilimizde yatırımcıların yer taleplerinin karşılanması ve kendilerine uygun yatırım yerlerinin tahsisinin gerçekleşmesi için 2017 yılında yeni bir OSB'nin kurulması ile ilgili çalışmaya hız verilecektir. Yeni OSB kurulum çalışmaları için, ilgili kurumlar ile yer tespiti, harita çalışmaları, gerekli ön izinlerin alınması ve OSB kurulumu için gerekli projenin yazılması gibi süreçler yürütülecektir. Ayrıca Hayvan Ürünleri İhtisas OSB yatırım parselleri tamamen tahsis edilmiş bulunmaktadır. Bu sebeple Hayvan Ürünleri İhtisas OSB alanının uygun bir şekilde genişletilmesi, alanın genişlemesine yönelik çalışmaların 2017 yılında bitirilmesi hedeflenmektedir. 2016 yılında Kovancılar İlçesinde toplam 10 bin dönüm alanda Enerji İhtisas Endüstri Bölgesi kurulması için gerekli iş ve işlemler tamamlanarak Bilim, Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı'na başvuru yapılmıştır. Söz konusu alanın enerji ihtisas endüstri bölgesi ilanı için gerekli iş ve işlemler ilgili kurumlar tarafından takip edilerek, bahsi geçen alanın yatırımcılara tahsis edilmesi planlanmaktadır. Yine ilimizde et besiciliği işletmelerinin ortak bir alana toplanması için Besi İhtisas OSB kurulması planlanmaktadır. Yer seçimi çalışmaları devam eden besi ihtisas OSB'nin iş ve işlemlerinin tamamlanarak Gıda, Tarım ve Hayvancılık Bakanlığı'na sunulması tasarlanmaktadır. Yatırım yeri ve altyapılarının geliştirilmesi kapsamında Elazığ OSB içinde Kuluçka Sanayi Sitesinin kurulması ve Hayvan Ürünleri İhtisas OSB'de Canlı Hayvan Borsasının kurulması 2017 yılında planlanmaktadır.

İlimizdeki ihracat rakamları ve ihraç edilen ürünlere bakıldığında ihracat yapan sektör çeşitliğinin az olduğu ve ihracat rakamlarının yaklaşık % 80'inin ferrokrom satışından

kaynakladığı görülmektedir. İlimizdeki ihracatın artırılması, dış ticaret kapasitesinin geliştirilmesine yönelik birtakım eğitim ve etkinlikler 2017 yılı için planlanmaktadır. Ayrıca ilin ticaret altyapı ve kapasitesinin geliştirilmesine yönelik Fuar Merkezi ve Lojistik Merkez kurulumuna ilişkin fizibilite çalışmalarının yapılması planlanmaktadır.

Elazığ Yatırım Destek Ofisinin yapmış olduğu çalışmalarda ilimizdeki mevcut işletmelerin kurumsallaşma, insan kaynakları yönetimi, pazarlama, markalaşma ve finansal yönetim konularında bazı eksikliklerinin olduğu gözlemlenmektedir. Bu konulara yönelik eksikliklerin giderilmesi ve mevcut işletmelerin kurumsal kapasitelerinin geliştirilmesine yönelik danışmalık ve eğitim faaliyetleri planlanmaktadır.

İlimizdeki işletmelerin ve yeni yatırımların ihtiyaç duyacakları işgücünün nicelik ve niteliğinin belirlenmesi, mevcut işgücünün işletmeler ile eşleşmesi ve mesleki eğitimlerin doğru bir şekilde planlanmasına yönelik ilgili kurumlar ile Elazığ'daki İşgücünün Planlanması ve Geliştirilmesi (KOBİ Yöneticiliği, Turizm Çalışanlarına yönelik eğitimler ve kariyer günleri) çalışmasının yürütülmesi planlanmaktadır.

İlimizde 15-64 yaş aralığında bulunan aktif nüfus giderek azalmaktadır. Bu durum özellikle ilçelerdeki tarım faaliyetlerini olumsuz etkilemektedir. 2017 yılında ilimizdeki göç olgusunun kapsamlı olarak değerlendirilip, göçün sosyolojik ve ekonomik boyutlarının irdelendiği Elazığ Göç Analizi Çalışması yapılacaktır. 2017 yılı Eylem Planı Döneminde, ilçe yatırım fırsatlarının tespitine yönelik çalışmalar ve ilçeler özelinde proje havuzlarının oluşturulması planlanmaktadır. Kovancılar ve Karakoçan ilçelerinde mevcut sanayi sitelerinin geliştirilmesi, Ağın ilçesinde badem yetiştiriciliğinin geliştirilmesi ve badem ve diğer meyvelerin işlenmesine yönelik sanayi tesislerinin kurulması, Baskil İlçemizde mevcut kamu ve özel şahıs arazilerinde, kapama meyve bahçelerinin özel sektör tarafından kurulmasının özendirilmesi, Baskil Kayabeyli Köyü mevkiinde bulunan, demiryolu ve karayolu imkanı bulunan tek parça kamu arazilerinin gıda ihtisas endüstri bölgesi olarak değerlendirilmesine yönelik fizibilite çalışmalarının yapılması planlanmaktadır.

İlimizdeki toplulaştırma ve sulama projelerinin ilgili kurumlar tarafından etkin bir şekilde yürütülmesine yönelik koordinasyon faaliyetleri yürütülecektir.

2017 yılı Eylem Planı döneminde turizm altyapısının geliştirilmesine yönelik, 2016 Cazibe Merkezleri Destekleme Programına sunulan Yaşayan Harput Projesinin faaliyetlerinin başlatılması, Harput'ta proje kapsamında yapılacak restorasyon, rekreasyon ve diğer proje faaliyetlerinin iş ve işlemleri 2017 yılında yürütülecektir. Ayrıca ilimizdeki turizm destinasyonlarının bölgemizdeki diğer turizm destinasyonları ile birlikte değerlendirildiği Yukarı Fırat Turizm Rotası çalışmaları ve çıkan sonuçların ulusal turizm acenteleri ve

STK'lar ile değerlendirilmesi planlanmaktadır. Yine 2017 yılında ulusal turizm acenteleri ve TURSAB ile ilimize bir INFO Gezisi düzenlenmesi planlanmaktadır.

İlimizdeki yeraltı kaynaklarının daha etkin olarak ekonomiye kazandırılmasına yönelik envanter çalışmalarının yapılması ve ilimizde ulusal bir madencilik sempozyumunun düzenlenmesi planlanmaktadır.

2.2. TABLO

No	Eylemler	Yöneldiği Sorun Alanı	Sorumlu Kuruluş	Tahmini Maliyet (TL)	Planlanan Gerçekleşme Zamanı
1.1	Elazığ Göç Analizi Çalışması	Göç Sorunu	Fırat Üniversitesi, FKA	85.000	12 ay
1.2	İlçe Yatırım Fırsatlarının tespiti ve İlçe Proje Havuzları oluşturulması	Göç Sorunu	FKA, İlçe Kaymakamlıkları, İlçe Belediyeleri	85.000	12 ay
2.1	Meyvecilik faaliyetlerine uygun tek parça 50 dönüm veya üzeri arazilerin tespiti	Tarım Arazilerinin Çok Küçük ve Parçalı Olması ve Sulama Sorunları	Gıda, Tarım ve Hayvancılık (GTHM) İl Müdürlüğü, İl Özel İdaresi, DSİ, FKA	100.000	6 ay
2.2	Elazığ merkez ve ilçelerindeki tarımsal sulama altyapılarının geliştirilmesi	Tarım Arazilerinin Çok Küçük ve Parçalı Olması ve Sulama Sorunları	DSİ, İl Özel İdaresi	100.000.000	12 ay
3.1	Yaşayan Harput Projesinin Uygulanması	Turizm Altyapısının Eksik Olması	Elazığ Belediyesi, Kültür ve Turizm İl Müdürlüğü	53.600.000	12 ay
3.2	Kapalı Çarşının restorasyonu için teknik ve mimari projelerinin yapılması	Turizm Altyapısının Eksik Olması	Elazığ Belediyesi	200.000	6 ay
3.3	Buğda Meydanının restorasyonu için teknik ve mimari projelerin yapılması	Turizm Altyapısının Eksik Olması	Elazığ Belediyesi	200.000	6 ay
3.4	Yukarı Fırat (Nemrut, Arapkir, Harput, Hazar Gölü) Turizm Rotası çalışmasının yapılması	Turizm Altyapısının Eksik Olması	Kültür ve Turizm İl Müdürlüğü, Turizm STK'ları, FKA	40.000	6 ay

4.1	Firmaların ihracat kapasitelerinin artırılması (eğitim ve danışmanlık hizmetleri)	İhracat ve Ticaret Kapasitesinin Düşüklüğü	TSO, FKA	100.000	12 ay
4.2	Elazığ Fuar Merkezi Fizibilite Çalışmasının yapılması	İhracat ve Ticaret Kapasitesinin Düşüklüğü	Elazığ Belediyesi FKA	100.000	12 ay
4.3	Lojistik Merkez fizibilite çalışmasının yapılması	İhracat ve Ticaret Kapasitesinin Düşüklüğü	Elazığ Belediyesi OSB FKA	100.000	12 ay
5.1	Elazığ'daki İşgücünün Planlanması ve Geliştirilmesi (KOBİ Yöneticiliği, Turizm Çalışanlarına yönelik eğitimler ve kariyer günleri) çalışması	Nitelikli İşgücü Sorunu	İŞKUR, Elazığ Belediyesi, Fırat Üniversitesi, TSO, OSB, KOSGEB, FKA	20.000	12 ay
6.1	Elazığ'ın Yeraltı Kaynakları Envanterinin hazırlanması	Yeraltı Kaynakları Potansiyelinin Ortaya Çıkarılmamış Olması	MTA, İl Özel İdaresi, FKA	150.000	12 ay
6.2	Karakoçan Kızılca Köyü mevkiinin Jeotermal potansiyelinin ortaya çıkarılması	Yeraltı Kaynakları Potansiyelinin Ortaya Çıkarılmamış Olması	MTA, İl Özel İdaresi, FKA	100.000	12 ay
6.3	Ulusal Maden Sempozyumu'nun düzenlenmesi	Yeraltı Kaynakları Potansiyelinin Ortaya Çıkarılmamış Olması	MTA, Elazığ Belediyesi, OSB, İl Özel İdaresi, FKA	200.000	12 ay
7.1	İlin yatırım ortamının ve yatırım fırsatlarının yurtiçi ve yurtdışında tanıtılması ve ilgili materyallerin hazırlanması	Tanıtım ve Koordinasyon Sorunu	Elazığ Belediyesi, TSO, OSB, FKA	1.000.000	12 ay

7.2	İnfo Gezisi düzenlenmesi	Tanıtım ve Koordinasyon Sorunu	Elazığ Belediyesi, TSO, Kültür ve Turizm İl Müdürlüğü, Turizm STK'ları, TURSAB, FKA	85.000	12 ay
8.1	II. OSB'nin Oluşturulmasına yönelik çalışmalar	Yatırım Yeri Sorunu	Bilim, Sanayi ve Teknoloji İl Müdürlüğü, Elazığ Belediyesi, İl Özel İdaresi, TSO, FKA	50.000	6 ay
8.2.	Hayvan ürünleri OSB'nin genişlemesi	Yatırım Yeri Sorunu	GTHM, Elazığ Belediyesi, İl Özel İdaresi, TSO, Ticaret Borsası, FKA	50.000	12 ay
8.3	Kovancılar Enerji İhtisas Endüstri Bölgesi kurulum sürecinin tamamlanması	Yatırım Yeri Sorunu	Fırat EDAŞ, Bilim, Sanayi ve Teknoloji İl Müdürlüğü, TSO, İl Özel İdare, FKA	20.000.000	12 ay
8.4	Besi OSB'nin kurulmasına yönelik hazırlık çalışmaları	Yatırım Yeri Sorunu	GTHM, Elazığ Belediyesi, İl Özel İdaresi, TSO, Ticaret Borsası, FKA	100.000	12 ay
8.5	Kuluçka Sanayi Sitesinin kurulması	Yatırım Yeri Sorunu	OSB, FKA	12.000.000	12 ay
8.6	Canlı Hayvan Borsasının kurulması	Yatırım Yeri Sorunu	GTHM, Elazığ Belediyesi, İl Özel İdaresi, Ticaret Borsası, FKA	7.000.000	12 ay
8.7	Baskil Gıda İhtisas Endüstri Bölgesi Fizibilite Çalışması	Yatırım Yeri Sorunu	GTHM, Elazığ Belediyesi, İl Özel İdaresi, Ticaret Borsası, FKA	100.000	12 ay
9.1	Mevcut işletmelerin kurumsallaşma, finansal yönetim, markalaşma, insan kaynakları yönetimi gibi konularda kapasitelerinin artırılması çalışmaları	Sürdürülebilirlik Sorunu	FKA	100.000	12 ay